

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Divinum De Praesentia Dei

Arias, Francisco

Herbipoli, 1612

Quantopere in Divinis literis, Patrumq[ue] sanctorum scriptis commendatum sit hoc exercitium, quamq[ue] singulare studium in eo ponere debeat Dei seruus sui progressus cupidus. Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50314)

cursura. Deus siquidē ei, qui se
 præsentem cōtuetur, & in quem
 omnem cordis sui fiduciam con-
 iicit, auxiliumque implorat, op-
 portunè suo tempore & loco,
 quid facto opus sit suggerit, lu-
 menque & efficacitatem ad ex-
 ercenda necessaria media sub-
 ministrat: nunquam enim Deus
 cœlestis suæ gratiæ opportuno
 præsidio eos destituit, qui in suæ
 diuinæ maiestatis conspectu &
 præsentia, quemadmodum con-
 uenit, vitam traducunt.

QUANTO PERE IN DIVINIS
 literis, Patrumque, sanctorum scriptis
 commendatum sit hoc exercitium,
 quamque, singulare studium in eo po-
 nere debeat Dei seruus sui
 progressus cupi-
 dus.

EX dictis facile colligere potest Dei seruus, sicut cura, studioque opus est in omnibus exercitijs, medijsque sanctis ad comparandas virtutes idoneis, ita longè maiore, ardentioreque opus esse in hoc medio de præsentia Dei ante oculos mentis ponenda exercitando, eò quod inter cætera obtineat principatum, vt sapienter alicubi annotauit B. Dionysius Rickelius, Inter omnia, inquit, exercitia sancta, hæc præcipua tua cura sit, in eo omnes animi vires extende, vt continenter, id est, sæpè cor tuum ad Deum, rerumque diuinarum contemplationem & amorem subleues. Vis assequi animæ tuæ puritatem? semper habe exaltatum cor tuum ad Deum. Hęc vna causa est, tam paucos peruenire

Contra in-
ord: cordis,
art: 29.
& 30.

nire ad perfectionem, quod consumendo tempus in alijs exercitijs medijsq; minus vtilibus obliuiscuntur principalium. Et addit: Stude animam tuam coniungere cum Deo, eumq; semper habe fixum in memoria, ad illū tua desideria, totumq; affectum cordis attolle, & quamuis centies vna hora mente distraharis, non ideò deijciarīs animo, sed semper ad institutum redi. Moueant te ad frequentandum hoc exercitium dicta sanctorum & venerabilium Patrum, qui omnes communi consensu, quasi ab vno edocti Magistro, videlicet Spiritu sancto, nos ad hoc studium exhortantur. Hucusq; Dionysius. Hanc autem doctrinam sancti Patres ex diuinæ scripturæ fontibus hauserunt, in quibus crebrò, magnaq; verborum ma-

12 FRANC. ARIÆ EXERCIT.

iestate hoc exercitium commen-
datur. Atq; vt rectiùs intellige-
remus eius necessitatem, nobili-
tatemq;, altiusq; nostris infige-
retur pectoribus, varijs formis
modisq; loquendi, quibus ta-
men vna eademq; subiecta sit
sententia, ad illud nos S. Scriptu-
ra incitat & inflammat; vt cùm
Dauid ita loquitur. *Querite Do-
minum, & confirmamini: querite fa-
ciem eius semper.* Facies, inquit ibi
August: est eius præsentia. Itaque
semper quærere faciem Domini,
est versari in eius præsentia, cor-
disq; amorem & desideria ad
eum conuertere. Et alibi idem.
Oculi mei semper ad Dominum. Ocu-
li animæ sunt intellectus & me-
moria, qui cogitantes assiduè, &
recolentes Deum, affectum cor-
dis secum pertrahunt. Et hinc
colligit, Deum talem quoq; ex-
pedire

Psal. 104.

August:

Ibidem.

Psal. 24.

•••

pedire à dæmonis laqueis, hoc est, vires subministrare quò minus tentationibus succumbat. nam mox addit: *Et ipse euellat de laqueo pedes meos.* Atque hoc est, quod per sapientem ab omnibus postulat Spiritus sanctus. *In omnibus vijs tuis, inquit, cogita Dominum, & ipse diriget gressus tuos.* In vijs, id est, omnibus actionibus internis, æquè ac externis. *Gressus tuos,* hoc est, omnes affectiones & desideria animi, omniaq; exercitia corporis diriget in beatum suæ gloriæ finem, illustrando te & mouendo, vt in omnibus voluntatem tuam conformes diuinæ. Nam vt illa verba exponit Dionysius supra citatus, hanc tam mirabilem Dei directionem promeretur is, qui in omnibus operibus suis præsentem Deum contemplatur.

A 7

Hoc

14 FRANC. ARTAE EXERC.

Bern: ad
frat de mō-
te Dei.

I. Tim. 4.

Bern. in
apol. ad
Vilhel.
Ansel. in
commen.

Hoc item nobilissimum exer-
citiū, teste S. Bernardo, B. Paulus
commendavit suo discipulo Ti-
motheo dicens. *Exerce te ipsum ad
pietate. Nam corporalis exercitatio ad
modicum utilis est: pietas autem ad
omnia utilis est.* Hanc enim pieta-
tem vult esse continuam Dei
memoriam, & assiduam animæ
directionem ad intelligendam
illius voluntatem, eundemque
amandum & diligendum. Exer-
citationem corporalem, ut multi
Sancti affirmant, Apostolus hic
vocat mortificationes & pœni-
tencias externas, quibus corpus
ad conciliandum vel promeren-
dum Deum affligitur. Quamvis
enim hæ quoque actiones sint
præstantes & salutares, tamen si
conferantur cum exercitio di-
vinæ præsentia ante oculos si-
stendæ, dici potest, fructū earum
esse

esse

esse perexiguum, ac ut certis quibusdam hominibus sint utiles, tamē non omnibus sunt, ac nonnullis etiam aliquando noxiæ. Possunt esse utiles, si ad finem salutarem colliment; at si secus fiat, potius impediunt: ac ideo sæpè consultum eas nunc moderari, nunc omnino non usurpare, uti fusè declarauimus in tractatu sexto de mortificatione. At hoc diuinum exercitiū, cuius hominum generi est utilissimum, tum quia spirituale est & animæ inhaerēs, tum quia in eo vera pietas, hoc est, Dei cultus exercetur, qui præcipuè consistit in actibus internis fidei, spei, & charitatis. Nam quid aliud est, Deum præsentem contemplari, quàm cor nostrum ad illum eleuare, credere in ipsum, sperare, eum concupiscere, amare, ac cum gemitu ad eum suspirare? Hoc,

16 FRANC. ARIÆ EXERC.

Eccl. 18. Hoc, inquam, Exercitium san-
Luc. 21. tum ubique sacræ literæ incul-
1. ad Thes. 5. cant ijs locis, quibus commen-
dant, ut oremus semper, & sine
intermissione, utq; vigilemus in
orationibus. Cogitationes liqui-
dem & desideria, sunt voces &
verba, quibus anima loquitur; &
idcirco, quoties præsentem De-
um contemplantes, cogitationes
nostras & vota attollimus ad De-
um, verè dici potest nos orare, &
si per sæpè id faciamus, vel sæpissi-
mè, rectissimè dicitur, nos ora-
re semper, & sine intermissione.
Quamvis enim in diuina Scri-
ptura nobis quoq; commendata
sit oratio vocalis, ac Ecclesiæ
quidem ministris insuper man-
data & præcepta; tamen in locis
citatis præcipuè nobis commen-
datur oratio mentalis, quæ tan-
tùm fit corde. Oratio vocalis ha-
bet

bet tempora, horatq; certas ab Ecclesia definitas, quibus habeatur. Mentalis non item, sed omne tempus, & locum complectitur: semper enim & ubique præsentem possumus habere Deum, nostraque desideria & vota in eum referre. Quod enim homo creberrimè, & quasi ordinariè facit, communi loquendi consuetudine dicitur semper facere. Et hoc sensu sancti, hominesq; perfecti illi consilio, vel præcepto de orando sine intermissione satisfecerunt.

NEQVE hæc attentio ad Deum, impedit in seruis Dei externorum operum functiones, imò magnopere promouet, ut diligenter & perfectè fiant, propter ardorem & zelum, quem Deus huiusmodi hominibus in conspectu suo versantibus communi-

muni-

18 FRANC. ARIAE EXERC.

municat: imò pro immensa sua
misericordia nonnullis tam ad-
miranda & eximia suæ gratiæ
dona impertit, vt non modò si-
ne labore & difficultate, verùm
etiam ingenti suauitate & facili-
tate cor suum habeant cum Deo
intimè conjunctum & vnitum.

*Prefixa est
Rusbr. ope-
ribus.*

SVRIVS describens vitam cu-
iusdam religiosissimi viri Rus-
bruchij, commemorat, eum in
omnibus actionibus, exercitijsq;
semper mentem in Deum subla-
tam habuisse. & vtrò peculiarem
hanc à Deo obtinuisse gratiam,
vt quoties vellet, nulla difficul-
tate posset mentem immergere
in suauissimam diuinitatis con-
templationem, Deoq; se arctis-
simè coniungere, siue solus fo-
ret, cubiculo inclusus, siue in
media sociorū turba, quibuscum
cōuersabatur & loquebatur. Be-
atus

atus

atus quoque Rutgerus ex ordine
 D. Francisci, vt est in eorū Chro-^{p. 2. l. 4.}
 nicis, idem beneficium diuinitus ^{c. 52.}
 erat consecutus, vt nempe præ-
 sentem sibi fingeret diuinā ma-
 iestatem, & cum eadem in cordis
 penetralibus familiariter tracta-
 ret, siue in choro cantaret, siue in
 triclinio cibū sumeret, siue cum
 alijs colloqueretur. Vnde & ob-
 seruabatur ab alijs, nunc oculos
 piè conijcere in cælum, nunc su-
 spira amoris plena ad Deum e-
 mittere.

Magno animo & alacri quisq;
 debet se huic sancto exercitio
 dedere, ac deprehendet facilè,
 quàm Dens promptus sit ad si-
 stendum se nobis præsentem,
 quoties collibuerit vt eum spe-
 ctemus, alloquamur, & familia-
 riter cum eo tractemus. Vnde &
 tanta offert præsidia, auxiliaque,
 vt

10 FRANC. ARIÆ EXERC.

vt quod naturæ viribus videtur
arduum, imò impossibile, redda-
tur cuiq; facillimum & suauissi-
mum. Vt aliquis aditum habeat
ad regem terrenum, cumq; eo
colloquatur & tractet, admo-
dum difficile est, nec potest ob-
tineri nisi fauore & gratia mul-
torum; imò multis opus est
multorum annorum labore &
seruitute, antequam ad famili-
arem cum rege consuetudinem
perueniant: at Deus, infinita li-
cet præditus maiestate & gloria,
semper paratus est quacunq; ho-
ra & momento nos in conspe-
ctum suum admittere, vt oculos
mentis in ipsum conijcere possi-
mus, contemplari pulchritudi-
nem & magnitudinem, deside-
rare gloriam, amare bonitatem,
degustare suauitatem, familiari-
ter cum eodem conuersando, &
gra-

gratiam aliquã postulando. Neque solum paratus est Deus ad hoc, verùm etiam optat, & inuitat maximis gratiæ gloriaq; præmijs propositis, vt ita faciamus: nec solum inuitat paucos, eoiq; sanctitate præstantes, vt fuerunt multi veteres Sancti, qui totos se noctu diuq; diuino cultui dederunt, sed omnes fideles quotquot sincero corde Dei honorem, suamq; salutem quærunt. O quàm piè & sanctè suo officio funguntur, qui tantum bonũ experunt, & studiosè quærunt, qui tam honorificum exercitiũ non negligunt, vt Deum semper præsentem quasi gerant, & eius consuetudine iugiter fruantur. Verendum certè est eis, qui hoc tam diuino beneficio in hac vita vti detrectant, in hora mortis oclusum iri portam velut ingratiss,

23 FRANC. ARIAE EXERC,
gratis, & negligentibus ad cla-
ram præsentis Dei visionem &
contemplationem, quæ solis tūc
patebit iustis & beatis.

*QUEM AD MODUM HAC EX-
ercitatione animus ad internam ora-
tionem comparetur, & DEVS du-
plici ratione nobis coram
proponatur.*

C A P. III.

DE I seruum, cui propositum
sit, puras orationes ritè of-
ferre, oportet non modo pecca-
ta fugere, superuacuas occupati-
ones, affectionesq; & scrupulo-
rum aculeos tollere; verum eti-
am magnoperè laborare, vt cor,
vanis, atq; inutilib. cogitationib.
exclusis, bonis, sanctisq; occupe-
tur. Est sanè cor nostrum eâ vi-
uacitate, vt nunquam non mo-
ueatur,